

NORMATYWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI POMOSTOWEJ JAKO ŚRODKA PRZYMUSOWEJ RESTRUKTURYZACJI

Legal and practical aspects of a bridge institution's activity as a means of bank's forced restructuring

ABSTRACT

The forced restructuring is an out-of-court procedure which allows to make the necessary arrangements in organisational and capital structures of an entity placed in a crisis situation in a streamlined and procedurally simplified way. The main objectives of the forced restructuring of a bank are preserving financial stability, reducing the involvement of public funds and ensuring the continuation of the critical functions performed by the bank. The body responsible for carrying out the restructuring of a bank is the Bank Guarantee Fund, which is obliged to use means of a forced restructuring in specific situations. One of the means of the forced restructuring of banks in the Polish legal system is the bridge institution, which is a bank within a specific legal statute. It is created in order to continue the activity of the bank during its restructuring. The complexity of the bridge institution leads to carry out an analysis of the legal entity and to take it into this consideration. This work shows the legal status of a bridge institution. In particular, the author of this paper analyses legal regulations referring to a bridge institution's creation, its functioning and ending its activity. This paper presents also a practical example of a bridge institution. It needs to be emphasised that the instrument described in this work is a highly significant means if it comes to the objectives of the forced restructuring. In the event of adverse market conditions, the bridge institution may prove the best because in a specified period of time of its activity, the bridge institution is able to reduce the liabilities that burden the restructured bank's assets by managing it properly. It allows to prepare the bridge institution for sale to a private sector purchaser on financially beneficial terms and conditions. The use of a bridge institution contributes to the fact that all the clients of the restructured bank are protected from negative influences of the bank's poor management and its bankruptcy. The current process of continuation the PBS's activity with the aid of a bridge institution – Nowy Bank BFG S.A demonstrates that this instrument is capable of fulfilling its legal requirements.

Keywords: forced restructuring – resolution orderly resolution regime – bridge institution – banking law

JEL Classification: G21, G34, K39

1. UWAGI WSTĘPNE

Przymusowa restrukturyzacja jest zespołem norm prawnych, których stosowanie pozwala na reorganizację podmiotu zagrożonego upadłością. Stanowi pozasądowy tryb pozwalający na sprawne i uproszczone pod względem proceduralnym przeprowadzenie zmian w strukturach organizacyjnych i kapitałowych podmiotu znajdującego się w sytuacji kryzysowej¹. Może być ona wszczęta wobec banku zamiast postępowania upadłościowego. Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny, będący organem administracji publicznej. Wszczęcie przymusowej restrukturyzacji oraz zastosowanie jej środków dokonuje się bez zgody banku lub jego akcjonariuszy bądź członków, a tak-

że wierzycieli lub dłużników². Główne cele tego procesu to utrzymanie stabilności finansowej, zwłaszcza przez ochronę zaufania do sektora finansowego, ograniczenie zaangażowania funduszy publicznych lub prawdopodobieństwa ich zaangażowania wobec podmiotów sektora finansowego, a także zapewnienie kontynuacji realizowanych przez podmiot funkcji krytycznych. Ponadto ważnymi celami są również ochrona deponentów i inwestorów objętych systemem rekompensat oraz ochrona środków powierzonych podmiotowi przez jego klientów³. Zgodnie z systematyką, na którą BFG wskazywał już w 2010 roku, cele procesu przymusowej restrukturyzacji pogrupowane są w takich kategoriach, jak: minimalizacja kosztów, minimalizacja destabilizacji rynku

² P. Szczęśniak, *Środki przymusowej restrukturyzacji banku*, Warszawa 2018, s. 15-16.

³ Art. 66 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, Dz.U. 2016 poz. 996, dalej jako u.b.f.g.

¹ P. Szczęśniak, *Bankowy Fundusz Gwarancyjny*, [w:] *Prawo finansowe. Wybrane zagadnienia*, red. A. Hanusz, Warszawa 2019, s. 523.

oraz maksymalizacja odzysku, przy czym cel maksymalizacji odzysku jest w przepisach polskich i unijnych celem pomocniczym, realizowanym o ile jest to możliwe ze względu na pozostałe cele restrukturyzacji⁴. Aby BFG wydał decyzję o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji banku, muszą zostać spełnione pewne warunki. Znaczącą rolę w tym procesie pełni Komisja Nadzoru Finansowego, która jest obowiązana poinformować Fundusz o stwierdzeniu zagrożenia upadłością banku oraz braku przesłanek prezentujących, że możliwe do podjęcia działania nadzorcze lub działania banku pozwolą we właściwym czasie usunąć to zagrożenie. Fundusz po uzyskaniu tych informacji oraz po stwierdzeniu spełnienia przesłanek wszczęcia przymusowej restrukturyzacji wydaje decyzję o jej wszczęciu⁵.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest zobowiązany do zastosowania środków przymusowej restrukturyzacji, stanowiących administracyjno-prawną metodę oddziaływania na podmioty, których funkcjonowanie zagraża stabilności systemu finansowego. Jednym z takich środków jest instytucja pomostowa – szczególny podmiot na rynku finansowym. W istocie jest ona bankiem o specyficznym statusie prawnym. Jest tworzona w celu kontynuowania działalności banku w restrukturyzacji. Jej cechą jest także prawnie ograniczony okres działania⁶. BFG jest jedynym akcjonariuszem lub podmiotem dominującym instytucji pomostowej⁷. Złożoność instytucji pomostowej jako środka prawnego przymusowej restrukturyzacji sprawia, że jest to ciekawy środek, a to z kolei skłania do dokonania jego analizy oraz poświęcenia instytucji pomostowej niniejszego rozważania. Środek ten jest obecnie wykorzystywany przy przymusowej restrukturyzacji Podkarpackiego Banku Spółdzielczego z siedzibą w Sanoku, która odbywa się z użyciem banku pomostowego - Banku Nowego BFG S.A. Instytucja pomostowa więc jest niezwykle istotnym instrumentem z punktu widzenia realizacji celów przymusowej restrukturyzacji.

2. ISTOTA INSTYTUCJI POMOSTOWEJ

Instytucja pomostowa jest tworzona w celu przeniesienia na nią praw udziałowych podmiotu w restrukturyzacji, jego przedsiębiorstwa albo praw majątkowych lub zobowiązań podmiotu w restrukturyzacji w celu kontynuowania w całości lub części działalności prowadzonej przez podmiot w restrukturyzacji. Wspomniane przeniesienie dokonane wskutek wydania przez BFG decyzji administracyjnej odbywa się w trybie przymusowym. Instytucja pomostowa może być utworzona w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo spółki akcyjnej⁸. Środek instytucji pomostowej może być wdrożony samodzielnie, ale może być uzupełniany również innymi środkami przymusowej restrukturyzacji, takimi jak umorzenie lub konwersja zobowiązań banku w restrukturyzacji przenoszonych do instytucji pomostowej, czy wydzielenie praw majątkowych.

4 D. Dynak, *Regulacje finansowe. FinTech – nowe instrumenty finansowe – resolution*, red. W. Rogowski, Warszawa, 2017.

5 Art. 101 u.b.f.g.

6 P. Szczęśniak, *Bankowy...*, op. cit., red. A. Hanusz, s. 523; P. Szczęśniak, *Środki...*, op. cit., s. 119.

7 Art. 2 pkt 26 u.b.f.g.

8 Art. 181 ust. 1 u.b.f.g.

Instytucja pomostowa jest tworzona głównie po to, aby możliwe było kontynuowanie stosunków umownych, które zawarł z klientami restrukturyzowany bank. Może się to przejawiać w zarządzaniu prawami udziałowymi akcjonariuszy i wykonywaniu uprawnień z tych praw lub zarządzaniu przedsiębiorstwem banku i jego reorganizacji w zależności od formy organizacyjno-prawnej restrukturyzowanego podmiotu. Dzięki temu zabiegowi klienci banku mają permanentny dostęp do swoich środków i wciąż mogą korzystać z usług bankowych, a funkcje krytyczne banku są utrzymywane. O zastosowaniu instytucji pomostowej decydują przede wszystkim warunki rynkowe. W sytuacji, kiedy są one nad wyraz niekorzystne, wybór tego środka wydaje się miarodajnym rozwiązaniem. Przykładowo, zbycie przedsiębiorstwa bankowego w warunkach kryzysu gospodarczego mogłoby prowadzić do negatywnego w skutkach rozporządzenia bankiem, gdyż bezsprzecznie nie spowodowałoby to naprawienia sytuacji w banku. Nowy właściciel z dużym prawdopodobieństwem nadal zmagalby się z problemami w zakresie zobowiązań obciążających majątek zagrożonego podmiotu. Za pośrednictwem zaś instytucji pomostowej możliwe jest poprawienie kondycji finansowej przedsiębiorstwa bankowego i wyprowadzenie go z zastoju rynkowego poprzez odpowiednie zarządzanie przejętymi prawami i zobowiązaniami⁹. Utworzenie instytucji pomostowej stanowi zatem swoisty parasol ochronny, którego celem jest ustabilizowanie sytuacji podmiotu w restrukturyzacji poprzez jego przejęcie, a następnie sprzedaż utworzonej instytucji pomostowej na warunkach rynkowych, zazwyczaj nabywcy z sektora prywatnego¹⁰.

3. TWORZENIE INSTYTUCJI POMOSTOWEJ

Istnieją dwa sposoby utworzenia instytucji pomostowej. Pierwszy z nich to przejęcie praw udziałowych akcjonariuszy lub przedsiębiorstwa banku w restrukturyzacji bądź jego części. Należy wskazać, że w przypadku banku spółdzielczego BFG może dokonać jedynie przejęcia przedsiębiorstwa banku, z uwagi na niezbywalność udziału członkowskiego. Przejęcie praw udziałowych akcjonariuszy lub przedsiębiorstwa banku w restrukturyzacji przez instytucję pomostową odbywa się na podstawie ostatecznej i podlegającej natychmiastowemu wykonaniu decyzji¹¹. Omawiany sposób narzuca konieczność stworzenia instytucji pomostowej od podstaw, co oznacza, że może to zająć wiele czasu. Natomiast aby powstrzymać kryzys systemowy oraz wzmocnić zaufanie do rynku bankowego, bank pomostowy powinien być stworzony jak najszybciej. Zgodnie z drugim sposobem utworzenia instytucji pomostowej BFG może nabyć akcje lub udziały banku prowadzącego działalność w formie

9 Art. 110 ust. 3 u.b.f.g.; P. Szczęśniak, *Środki...*, op. cit., s. 124-126.

10 B. Sierakowski, *Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Komentarz*, red. R. Sura, P. Zawadzka, P. Zimmerman, Warszawa 2017, s. 370-373.

11 Art. 11 ust. 8 Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, op. cit.; Ł. Obzejta, *Instytucja pomostowa jako narzędzie przymusowej restrukturyzacji prowadzonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny - definicja i tworzenie*. LEX/el. 2019.

spółki akcyjnej albo firmy inwestycyjnej, w liczbie zapewniającej uzyskanie statusu podmiotu dominującego. Ten sposób nie wymaga tworzenia instytucji pomostowej od podstaw, wobec czego jest sprawniejszym rozwiązaniem¹².

Fundusz jest obowiązany zapewnić, aby wartość przenoszonych do instytucji pomostowej zobowiązań nie przekraczała wartości przenoszonych praw majątkowych¹³. Majątkowy fundament prowadzenia przez bank pomostowy działalności finansowej, czyli kapitał założycielski, jest wnoszony przez BFG z funduszy przymusowej restrukturyzacji. Fundusz jednak może sięgać po te środki dopiero wtedy, kiedy przychody własne instytucji pomostowej nie wystarczają na pokrycie kosztów jej działalności. Wnoszony przez BFG kapitał założycielski instytucji pomostowej nie może być niższy od równowartości w złotych jednego miliona euro¹⁴.

Rozpoczęcie prowadzenia działalności przez instytucję pomostową wymaga uzyskania zezwolenia na utworzenie banku i zezwolenia na rozpoczęcie działalności bankowej, wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego¹⁵. Adresem pierwszego zezwolenia jest BFG¹⁶. Fundusz także występuje z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na rozpoczęcie działalności bankowej¹⁷. W stosunku do utworzenia instytucji pomostowej nie ma zastosowania przepis art. 38 Prawa bankowego, zgodnie z którym zezwolenia, o których mowa, są ważne przez rok od dnia wydania zezwolenia na utworzenie banku¹⁸. Instytucja pomostowa rozpoczyna działalność z chwilą przeniesienia do niej, na podstawie decyzji Funduszu praw udziałowych w podmiocie w restrukturyzacji, przedsiębiorstwa banku lub jego wybranych praw majątkowych lub zobowiązań. Wobec tego BFG może odsunąć w czasie moment rozpoczęcia działalności przez instytucję pomostową, co pozwala Funduszowi na staranne przygotowanie i dostosowanie do okoliczności faktycznych procesu przymusowej restrukturyzacji banku z wykorzystaniem omawianego środka prawnego.

12 P. Szczeńsiak, *Środki...*, *op. cit.*, s. 127-130; Art. 181 ust. 2 u.b.f.g.

13 Art. 188 ust. 4 u.b.f.g.

14 Art. 182 u.b.f.g.

15 Art 181 ust. 5 u.b.f.g.; Art 30a i 36 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe.

16 Wskazują na to przepisy KSH. Zgodnie z art. 34 Ustawy Prawo bankowe w zezwoleniu tym KNF wskazuje m.in. dopuszczalny przedmiot działalności instytucji pomostowej. Na podstawie tej ustawy KNF na tym etapie również zatwierdza projekt statutu instytucji pomostowej oraz skład jej pierwszego zarządu. Postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na utworzenie instytucji pomostowej kończy się wydaniem decyzji przez KNF, która powinna ją wydać w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia. Termin ten w uzasadnionych przypadkach może być przedłużony przez KNF do sześciu miesięcy. Wyjątkowo od wspomnianych terminów KNF jest uprawniona do udzielenia omawianego zezwolenia mimo niespełnienia przez instytucję pomostową prawnie określonych wymogów.

17 Art. 181 ust. 6 u.b.f.g.; Art 36 ust. 2 i 3a Ustawy Prawo bankowe... *op. cit.* KNF wydaje to zezwolenie po stwierdzeniu, że instytucja pomostowa spełnia warunki wskazane w przepisach Prawa bankowego. O udzieleniu zezwolenia na rozpoczęcie działalności przez instytucję pomostową KNF informuje Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.

18 Art. 181 ust. 6 u.b.f.g.

4. DZIAŁALNOŚĆ INSTYTUCJI POMOSTOWEJ

Rozpoczynając właściwą działalność, bank pomostowy musi wykonać różne obowiązki, takie jak zawiadomienie KNF o rozpoczęciu działalności czy obowiązki związane z utrzymywaniem sumy kapitałów własnych. Jeśli chodzi o strukturę organów instytucji pomostowej, to bazuje ona na zasadzie trójpodziału władz. Fundusz, będąc jedynym akcjonariuszem instytucji, dysponuje wszystkimi uprawnieniami walnego zgromadzenia. W związku z tym powołuje on radę nadzorczą instytucji pomostowej, która następnie powołuje zarząd. Kiedy BFG nie jest jedynym akcjonariuszem lub współnikiem instytucji, przysługują mu uprawnienia pozwalające na zachowanie nad nią kontroli¹⁹.

Należy zaznaczyć, że instytucja pomostowa wstępuje w miejsce banku w zakresie przejętych praw majątkowych i związanych z nimi zobowiązań, w tym do postępowań sądowych. Wchodzi ona w całą sytuację prawną banku w restrukturyzacji i jest jego następcą prawnym. Skutki następstwa prawnego instytucji pomostowej są niezależne od uzyskania zgody akcjonariuszy, dłużników oraz wierzycieli banku w restrukturyzacji²⁰. W drodze wyjątku od zakazu sukcesji publicznieprawnnej na instytucję pomostową co do zasady przechodzą zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane podmiotowi w restrukturyzacji na podstawie przepisów obowiązujących na terytorium RP w związku z jego utworzeniem lub działalnością²¹. Trzeba także zasygnalizować, że instytucja pomostowa nie odpowiada za zobowiązania podatkowe podmiotu w restrukturyzacji, także powstałe po wszczęciu przymusowej restrukturyzacji, wobec czego łatwiejsze jest kontynuowanie działalności restrukturyzowanego banku.

5. ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI POMOSTOWEJ

Przedsiębiorstwo instytucji pomostowej, jej akcje albo udziały powinny być zbyte w okresie 2 lat od dnia rozpoczęcia działalności. Fundusz może przedłużyć ten termin na jej wniosek lub z urzędu o rok, gdy jest to konieczne w ustawowo określonych celach. BFG jest zarazem obowiązany uwzględnić ocenę warunków rynkowych i prognozę ich zmiany. Można ponowić przedłużenie terminu²². Zbyte przedsiębiorstwa instytucji pomostowej lub wszystkich praw majątkowych związanych z prowadzeniem przez nią działalności to mający pierwszeństwo sposób zakończenia działalności instytucji. Fundusz powinien aktywnie poszukiwać nabywcy banku pomostowego i dokonać wyboru najlepszej oferty z punktu widzenia celów przymusowej restrukturyzacji. Natomiast jeśli ten sposób okaże się niemożliwy, instytucja pomostowa jest likwidowana²³.

Na skutek wydania decyzji o likwidacji tej instytucji zarząd nad jej majątkiem obejmuje likwidator powoływany przez BFG. Na likwidatora przechodzą uprawnienia zastrzeżone dla organów instytucji pomostowej, której staje się on wyłącznym reprezentantem i jest obowiązany składać BFG

19 P. Szczeńsiak, *Środki...*, *op. cit.*, s. 144-147.

20 Art 191 ust. 1 u.b.f.g.

21 Art 191 ust. 3 u.b.f.g.

22 Art. 181 ust. 3 i 4 u.b.f.g.

23 Art 195 i 195 u.b.f.g.

sprawozdania z przebiegu likwidacji. Fundusz natomiast informuje KNF o przebiegu tego procesu²⁴. Po zakończeniu likwidacji likwidator sporządza podlegające zatwierdzeniu przez BFG sprawozdanie likwidacyjne i składa je Funduszu, KNF oraz sądowi rejestrowemu wraz z wnioskiem o wykreślenie instytucji pomostowej z rejestru. Poza likwidacją instytucji pomostowej jest możliwe również zawieszenie jej działalności²⁵.

6. FUNKCJONOWANIE INSTYTUCJI POMOSTOWEJ W PRAKTYCE

W dniu 15 stycznia 2020 roku, ze względu na złą sytuację Podkarpackiego Banku Spółdzielczego z siedzibą w Sanoku, Bankowy Fundusz Gwarancyjny wydał decyzję o rozpoczęciu przymusowej restrukturyzacji tego podmiotu, umorzeniu jego instrumentów kapitałowych, zastosowaniu wobec niego instrumentu przymusowej restrukturyzacji w postaci instytucji pomostowej i powołaniu administratora PBS oraz decyzję o zawieszeniu działalności zagrożonego banku. W dniu doręczenia wspomnianej decyzji – 17 stycznia 2020 roku Fundusz przejął nad PBS kontrolę oraz wyznaczył administratora, wskutek czego zarząd PBS uległ rozwiązaniu, a kompetencje rady nadzorczej zostały zawieszane.

Przymusowa restrukturyzacja Podkarpackiego Banku Spółdzielczego odbywa się z użyciem instytucji pomostowej – Banku Nowego BFG S.A. Instytucja ta posiada kapitał w wysokości 100 mln zł. Bank Nowy BFG S.A. prowadzi rachunki na niezmienionych zasadach dla dotychczasowych klientów PBS. Oznacza to, że klienci dalej mogą korzystać z bankowości internetowej i aplikacji mobilnej, a także z kart oraz bankomatów banku. Bankowy Fundusz Gwarancyjny rozpoczął przymusową restrukturyzację, ponieważ zostały spełnione trzy warunki, które zobowiązują Fundusz do podjęcia takiego działania zgodnie z art. 101 ust. 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Mianowicie, Podkarpacki Bank Spółdzielczy był zagrożony upadłością, nie było przesłanek wskazujących, że możliwe działania nadzorcze lub działania PBS pozwolą we właściwym czasie usunąć zagrożenie upadłością oraz podjęcie przymusowej restrukturyzacji PBS było konieczne w interesie publicznym. Zgodnie z raportem półrocznym PBS, suma bilansowa banku na koniec czerwca 2019 r. wynosiła ok. 2,8 mld zł, a współczynnik kapitałowy Tier I w ciągu 12 miesięcy obniżył się z 7,56% do 0,32%, podczas gdy minimalny wymóg to 6%.

Fundusz przed podjęciem decyzji o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji zapewnił przeprowadzenie oszacowania wartości aktywów i pasywów PBS, z którego wynikało, że aktywa tego banku nie wystarczą na pokrycie jego zobowiązań. Na pokrycie oszacowanych strat PBS powodujących spadek jego kapitałów własnych do poziomu (-) 182,8 mln złotych zostały umorzone udziały członkowskie w PBS oraz wyemitowane przez PBS obligacje. Do Banku Nowego BFG S.A. zostały przeniesione według stanu na koniec dnia wszczęcia przymusowej restrukturyzacji

przedsiębiorstwo PBS i zobowiązania PBS ze szczególnym uwzględnieniem zobowiązań wynikających z zawartych i obowiązujących umów. W całości zostały przeniesione także zobowiązania z tytułu dostaw towarów i świadczenia usług istotnych dla prowadzenia działalności banku, przykładowo usług informatycznych czy utrzymania budynków i pomieszczeń. W całości również zostały przeniesione środki gwarantowane klientów łącznie z odsetkami. Środki klientów indywidualnych, w tym osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, a także mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw przekraczające limit gwarancji zostały przeniesione w całości z wyjątkiem naliczonych, ale jeszcze nieskapitalizowanych odsetek. Natomiast tylko w części zostały przeniesione środki jednostek samorządu terytorialnego, a także dużych firm. Pozostawienie w podmiocie w restrukturyzacji tej części środków, która w celu pokrycia strat nie została przeniesiona do Banku Nowego BFG S.A. było warunkiem zaangażowania środków Funduszu i przeprowadzenia przymusowej restrukturyzacji. W Banku Nowym BFG S.A. Bankowy Fundusz Gwarancyjny gwarantuje oszczędności klientów PBS na niezmienionych zasadach, czyli do równowartości 100 tys. euro w złotych. Celem BFG jest doprowadzenie do sprzedaży Banku Nowego BFG S.A., czyli części byłego PBS, innemu bankowi lub grupie banków²⁶.

7. UWAGI KOŃCOWE

Konkludując, można stwierdzić, że instytucja pomostowa to bardzo znaczący środek przymusowej restrukturyzacji. Zważając na cele przymusowej restrukturyzacji, środek ten okazuje się istotny zwłaszcza w sytuacji negatywnych warunków rynkowych panujących w kraju. Można zauważyć, że bank pomostowy jest przy tym alternatywą dla środka przejęcia banku w restrukturyzacji, ponieważ podczas kryzysu gospodarczego to właśnie omawiana instytucja okazuje się lepszym wariantem. Dzieje się tak głównie z uwagi na możliwość redukcji zobowiązań obciążających majątek podmiotu zagrożonego upadłością, a następnie szansę sprzedaży „uratowanej” jednostki. Procedura związana z zastosowaniem instytucji pomostowej odbywa się w ustawowo określonym czasie, w którym sytuacja ekonomiczna w państwie może się poprawić i ustabilizować, a wtedy sprzedaż zrestrukturyzowanego podmiotu okaże się korzystna. Niezwykle ważne jest też znalezienie odpowiedniego nabywcy naprawionego przedsiębiorstwa, które powinno uwzględniać jak najlepsze ulokowanie aktywów i zobowiązań na rynku bankowym. Ulokowanie to jest opcją uznawaną słusznie za jedną z najbardziej skutecznych dla ochrony depozytów gwarantowanych i zachowania ich ciągłości. Charakter instrumentów przymusowej restrukturyzacji powinien być przesądzający dla oceny spójności założonych celów restrukturyzacji z przyjętymi w danym przypadku rozwiązaniami²⁷. Obser-

24 Art 197 ust. 1, 2, 3, 4 pkt 4 i 5 u.b.f.g.

25 Art 198 i 200 u.b.f.g.

26 [https://www.bfg.pl/przymusowa-restrukturyzacja-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku-informacja-rozszerzona/\(11.11.2020 r.\)](https://www.bfg.pl/przymusowa-restrukturyzacja-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku-informacja-rozszerzona/(11.11.2020%20r.)); [https://www.restrukturyzacja.pbsbank.pl/o-banku/komunikaty/896-bankowy-fundusz-gwarancyjny-rozpoznal-przymusowa-restrukturyzacje-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku\(11.11.2020 r.\)](https://www.restrukturyzacja.pbsbank.pl/o-banku/komunikaty/896-bankowy-fundusz-gwarancyjny-rozpoznal-przymusowa-restrukturyzacje-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku(11.11.2020%20r.)).

27 D. Dynak, *Regulacje finansowe...*, op. cit., red. W. Rogowski.

wując proceder przymusowej restrukturyzacji PBS można wywnioskować, że operacja ta z pewnością ochroniła część środków pieniężnych m.in. jednostek samorządu terytorialnego. Gdyby bowiem PBS ogłosił upadłość, to JST straciłyby całość środków, ponieważ nie są one objęte gwarancjami BFG. W podobnej sytuacji byłyby duże przedsiębiorstwa w odniesieniu do środków powyżej limitu gwarancji BFG.

Następstwo prawne instytucji pomostowej, jak wspomniano, nie obejmuje zobowiązań podatkowych. Instytucja ta wstępuje w miejsce banku do postępowań sądowych, a w związku z tym powstaje wątpliwość, czy wstępuje ona również do postępowań sądowo-administracyjnych. Jeśli uznać, że przez pojęcie postępowań sądowych rozumie się także postępowania sądowo-administracyjne, może pojawić się problem związany z odpowiedzialnością podatkową tej instytucji. Jeżeli w toku postępowania sądowo-administracyjnego zapadnie prawomocny wyrok utrzymujący decyzję o odpowiedzialności podatkowej, to instytucja pomostowa powinna zostać obciążona obowiązkiem uiszczenia danego podatku. Wobec tego należy postulować de lege ferenda wprowadzenie przepisów zajmujących się tym zagadnieniem, w efekcie czego nie powstawałyby wątpliwości interpretacyjne z tym związane.

Dzięki swoim uprawnieniom BFG jest de lege lata organem decydującym o funkcjonowaniu banków znajdujących się w stanie zagrożenia upadłością, a decydując o ich losie powinien brać pod uwagę cele przymusowej restrukturyzacji i dostosować ten proces do zmieniającej się sytuacji finansowej i formy organizacyjno-prawnej banku oraz jego otoczenia ekonomicznego. Środki prawne stosowane wobec restrukturyzowanego banku, w tym instytucja pomostowa są zatem metodą realizacji celów przymusowej restrukturyzacji, od których zrealizowania zależy sukces tego procesu. Instytucja pomostowa powinna zostać utworzona,

jeśli inne rozwiązania lub sam rynek nie dadzą w rozsądnej perspektywie czasu oczekiwanych rezultatów. Narzędzie to zapewnia stabilność rynku finansowego oraz ochronę klientów i ich środków przed niepożądanymi konsekwencjami niewłaściwego zarządzania bankiem i jego bankrutem. Mający miejsce obecnie proces kontynuacji działalności PBS przy pomocy instrumentu banku pomostowego Nowy Bank BFG S.A pokazuje, że instrument ten jest w stanie spełnić swoje ustawowo przewidziane funkcje.

BIBLIOGRAFIA

1. Dynak D., *Regulacje finansowe. FinTech – nowe instrumenty finansowe – resolution*, red. W. Rogowski, Warszawa, 2017.
2. Obzejta Ł., *Instytucja pomostowa jako narzędzie przymusowej restrukturyzacji prowadzonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny - definicja i tworzenie*. LEX/el. 2019
3. Sierakowski B., *Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Komentarz*, red. R. Sura, P. Zawadzka, P. Zimmerman, Warszawa 2017.
4. Szczęśniak P., *Bankowy Fundusz Gwarancyjny, [w:] Prawo finansowe. Wybrane zagadnienia*, red. A. Hannusz, Warszawa 2019.
5. Szczęśniak P., *Środki przymusowej restrukturyzacji banku*, Warszawa 2018.
6. <https://www.bfg.pl/przymusowa-restrukturyzacja-podkarpackiego-banku-spoldzielczego-w-sanoku-informacja-rozszerzona/>.
7. <https://www.pbsbank.pl/informacje-o-przymusowej-restrukturyzacji-podkarpackiego-banku-spoldzielczego>.